

kontaktcenter@helsingborg.se

2018-02-27

Dnr 400-2016:11437

Beslut

efter kvalitetsgranskning av Pårups skola arbete vid elevers
övergångar till årskurs 7 i Helsingborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av arbetet med elevers övergångar till årskurs 7. Syftet är att granska hur skolor arbetar med elevers övergång till årskurs 7 för att skapa kontinuitet och progression i elevers lärande och utveckling. Det är arbetet vid den mottagande årskursen som är föremål för granskning.

De övergripande frågeställningarna är:

- 1) I vilken utsträckning inhämtar skolan systematiskt information om elevers kunskapsnivå, behov och förutsättningar?*
- 2) I vilken utsträckning används den inhämtade informationen för att skapa kontinuitet och progression i elevers lärande och utveckling?*

Frågeställningarna ska besvaras inom ramen för varje enskilt granskningsbeslut på verksamhetsnivå samt på övergripande nivå inom ramen för en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Granskningen genomförs i 17 skolor. I urvalet ingår såväl kommunala som fristående skolor belägna i större och mindre kommuner. Påarps skola med Helsingborgs kommun som huvudman ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Påarps skola den 15 och 16 januari 2018. Besöket genomfördes av utredarna Lars Jennfors och Hanna Antonsson. Intervjuer med elever, vårdnadshavare, lärare, elevhälsa och skolledning har genomförts. Inspektörerna tog också del av elevdokumentation som fördes över i samband med övergången 2017.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

I detta beslut gör Skolinspektionen en samlad bedömning av det granskade området utifrån de övergripande frågeställningarna. Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Inhämta information

Skolinspektionen bedömer att Pårps skola inhämtar information om elevernas kunskapsnivå, behov och förutsättningar inför övergången mellan årskurserna 6 och 7. Skolinspektionen bedömer dock att systematiken kring insamlandet kan stärkas med tydligare rutiner.

Granskningen visar att det inte finns några centralt framtagna riktlinjer eller blanketter från kommunen med instruktioner om hur överlämningen mellan årskurserna 6 och 7 ska genomföras. Pårps skola och den avlämnande skolan som besöktes i granskningen har dock en lokal handlingsplan för överlämnande av elever mellan skolorna. I den finns några punkter som behandlar när skolorna ska kontakta varandra för att bestämma datum för överlämningsmötet, att det ska finnas information att inhämta från kommunens digitala plattformar samt att vid behov inhämta vårdnadshavarnas medgivande om att kunna inhämta underlag från externa aktörer. Det finns dock inte någon ändamålsenlig handlingsplan som anger vilken typ av eller i vilken omfattning skolan efterfrågar information om eleverna inför övergången mellan årskurserna 6 och 7. Skolan genomför ett överlämningsmöte med samtliga tre skolenheter som lämnar över elever från årskurs 6. Vid de mötena är det den biträdande rektorn samt vanligtvis specialpedagogen som är ansvarig för att ta emot informationen som lämnas av lärare och specialpedagog på den avlämnande skolan.

Granskningen visar dock att det inte finns ändamålsenliga handlingsplaner och rutiner för hur information ska inhämtas, spridas och användas. Slutligen visar granskningen att arbetet med att inhämta information inte följs upp, utvärderas eller utvecklas inom ramen för skolans kvalitetsarbete.

Använda informationen

Skolinspektionen bedömer att lärarna använder informationen om eleverna när de planerar och bedriver undervisningen.

Den biträdande rektorn och elevhälsan sammanställer informationen från de avlämnande skolorna och delger lärarna denna information under uppstartsdagarna i augusti. Då får lärarna information om elever som har betyget F, åtgärdsprogram och diagnoser. Även annan viktig information, till exempel om en elev har särskilda hemförhållanden, förmedlas då. Lärarna skriver själva sina minnesanteckningar utifrån denna information.

Granskningen visar att personalen tar informationen om eleverna i beaktande då deras planeringar görs. Elevernas olika behov synliggörs i planeringen efter det att lärarna tillsammans har diskuterat hur den informationen de fått ska användas.

Granskningen visar att de på skolan har återkommande möten inom ämnesgrupperna där personalen delger varandra och ställer frågor om eleverna och undervisningen för att på så vis anpassa undervisningen till eleverna i årskurs 7. En del i det samarbetet är att när

mentorn går in och ändrar stödåtgärder för en elev så anpassar övriga lärarna stödet för den eleven. Vidare har även mentorn kontakt med vårdnadshavarna och eleverna med stora utmaningar.

Granskningen visar dock att arbetet med att använda information om övergångar inte följs upp, utvärderas eller utvecklas inom ramen för skolans kvalitetsarbete.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden.

- Skolan behöver skapa ändamålsenliga handlingsplaner och rutiner för hur och vilken information som ska inhämtas, spridas och användas.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver skapa nödvändiga förutsättningar för en kontinuerlig och likvärdig informationsinhämtning med avlämnande skolor. Granskningen visar att Påarps skola inte har tagit fram tydliga riktlinjer, exempelvis i form av blanketter/mallar som ska användas vid arbetet med övergångar för elever mellan årskurserna 6 och 7. Av granskningen framkommer att det finns en lokal handlingsplan för överlämnande av elever mellan skolorna. I den finns några punkter som behandlar när skolorna ska kontakta varandra för att bestämma vilket datum överlämningsmötet ska hållas, att information om elevers kunskapsutveckling och sociala situation i skolan ska vara med, att det ska finnas information att inhämta från kommunens digitala plattformar samt att vid behov inhämta vårdnadshavarnas medgivande om att kunna inhämta underlag från externa aktörer.

Granskningen visar dock att det inte finns någon ändamålsenlig riktlinje för vad som ska efterfrågas vid överlämnningen, utan att det i hög grad är avlämnande skola som styr över vilken information som lämnas över från årskurs 6. Då det inte finns någon ändamålsenlig riktlinje med beskrivning av vilken information skolan efterfrågar om eleverna riskeras kontinuiteten i kunskapsöverföring och eventuellt stöd. För elevens del kan avsaknad av information om hennes eller hans kunskapsnivå, behov och förutsättningar bli ett avbrott i individens progression. Det kan även för skolans personal skapa en osäkerhet om vilken information som bör efterfrågas och vad som är viktigt i överföringen av information. En gemensam riktlinje för informationsinhämtning kan också behövas som ett led i att inte göra överlämningsprocessen personbunden utan fungera oavsett vilka personer som ska genomföra överlämnningen mellan årskurserna 6 och 7.

- Rektorn behöver se till att arbetet med att inhämta och använda information om eleverna vid övergången till årskurs 7 ingår i skolans systematiska kvalitetsarbete. I det ingår att följa upp arbetet samt att utifrån uppföljningens resultat planera och genomföra relevanta utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver se till att arbetet med elevers övergång till årskurs 7 följs upp och att uppföljningens resultat ligger till grund för planeringen av utvecklingsåtgärder. Lärare och annan personal behöver involveras i uppföljningsarbetet.

Granskningen visar att det i skolans kvalitetsarbete inte finns någon uppföljning av arbetet med övergången mellan årskurserna 6 och 7. Arbetet behöver bli en del av skolans kvalitetsarbete för att säkerställa kontinuitet i förbättringsarbetet.

Vidare visar granskningen att den avlämnande skolan inte får någon återkoppling på den överlämnade informationen förutom när rektor återkopplar att Påarps skola behöver mer information. Det framkommer även att arbetet med överlämningen inte har utvärderats tillsammans mellan skolorna men att specialpedagoger kan ta kontakt med sin motsvarighet om det uppstår oklarheter utifrån informationen.

I granskningen förs förslag på förbättringsområden fram av de som intervjuats. Som exempel ges att en förbättring kunde vara att mentorerna bör få direktinformation från lärare till lärare vid överlämningsmötet. Slutligen framkommer också att det vore bra om mottagande lärare hade tillgång till den digitala plattformen med omdömen och liknande tidigare än då eleverna börjar årskurs 7 på höstterminen.

Det framgår av granskningen att vårdnadshavare vill ha mer information om hur övergången går till. De skulle vilja ha möjligheten att delta i processen kring övergången till årskurs 7. Till exempel så vill de veta hur/om skolorna samverkade, vilken information som är viktig att lämna över samt hur informationen lämnas över. Granskningen visar att vårdnadshavare efterfrågar denna information för att kunna ställa frågor om arbetet vid övergången eller komma med synpunkter. Eleverna uttrycker även önskemål om att det vore bra om lärarna visste vad de kunde sedan tidigare för att på så vis kunna undvika en del onödig repetition.

Enligt skollagen ska varje huvudman systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Motsvarande planering, uppföljning och utveckling ansvarar rektor för på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete betonar dessutom vikten av att uppföljning, analys samt planering och prioritering av utvecklingsinsatser görs i förhållande till vad vetenskap och beprövad erfarenhet lyfter fram som betydelsefullt i genomförandet.¹

¹ Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, s. 11.

1.1 Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 27 december 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till *Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se* Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400-2016:11437) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind

Enhetschef

Lars Jennfors

Utredare/Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn-->

[granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/skolans-arbete-vid-elevs-overgang-till-arskurs-7/](https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/skolans-arbete-vid-elevs-overgang-till-arskurs-7/)

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Påarps skola är belägen i Påarp och omfattar förskoleklass och årskurserna 1-9. Huvudman är Helsingborgs kommun. I årskurs 7 går 44 elever och på skolenheten går det sammanlagt 461 elever. Skolenheten leds av en rektor. Till årskurs 7 kommer elever från skolor i Bårslöv och i Mörap, varav den sistnämnda lämnade över 11 elever inför läsåret 2017/2018. Av de 44 eleverna i årskurs 7 kommer 31 från den egna skolenhetens årskurs 6.

Bilaga 2: Rättslig reglering

Skollagen (SFS 2010:800)

1 kap. 4 § 1-2 st.

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. [...]

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. [...]

3 kap. 3 §

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

3 kap. 5a §

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, såvida inte annat följer av 8 §.

3 kap. 8 § 1 st.

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

3 kap. 9 § 1 st.

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

4 kap. 3 §

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

4 kap. 4 §

Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn och förskolechefen ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

4 kap. 5 §

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Förordning (SKOLFS 20110:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet

1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

2.5 Övergång och samverkan

Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande. Skolan ska även samverka med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar.

Riktlinjer

Läraren ska

- i samverkan med förskollärare i förskolan, lärare i övriga berörda skolformer och fritidshemmet utbyta kunskaper och erfarenheter samt information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande,
- i samverkan med arbetslaget i förskolan, lärare i övriga berörda skolformer och fritidshemmet förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar,
- vid övergångar särskilt uppmärksamma elever som är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd, och
- ta tillvara möjligheter till kontinuerligt samarbete om undervisningen i förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.